

INTERNATIONAL ECONOMICS: THEORY AND POLICY,
sedmo izdanje, Paul R. Krugman i Maurice Obstfeld, 2005,
Addison-Wesley, Boston, 680 str.

Prikaz*

Paul R. Krugman i Maurice Obstfeld autori su jednoga od najutjecajnijih udžbenika za kolegije međunarodne ekonomije, međunarodne trgovine i međunarodnih financija na preddiplomskim studijima u svijetu. Oba su autora cijeli svoj vijek posvetili znanstvenom radu na području međunarodne ekonomije. Paul Krugman jedan je od utjecajnijih teoretičara vanjske trgovine i teorije međunarodne trgovine u 1980-ima i 1990-ima (uvođenje nesavršene konkurencije u teoriju vanjske trgovine, gravitacijski model trgovine, model specifičnih faktora te teorija strateške trgovine) i jedan od glavnih proučavatelja kriza u bilanci plaćanja, pa se po njemu i prvi model takvih kriza naziva Krugmanov model. Krugman je također bio profesor na MIT-u, Stanfordu, i, sada, na Princetonu, a dobitnik je i brojnih nagrada s područja ekonomije. Maurice Obstfeld jedan je od poznatijih teoretičara međunarodnih financija i modela otvorene privrede u 1990-ima (model otvorene privrede, ekonomska politika u otvorenoj privredi, uz fiksne i fleksibilne tečajeve) i jedan od glavnih proučavatelja kriza u bilanci plaćanja, osobito modela druge generacije.

Knjiga je podijeljena u četiri dijela i dvadeset i dva poglavlja.

Prvi dio, *Teorija međunarodne trgovine*, obrađuje standardne teorije međunarodne razmjene (čiste teorije vanjske trgovine) poput Ricardova i Hecksher-Ohlinova modela. Uz jedinstveno objašnjavanje primjene obaju modela na podacima i raznim situacijama (povećanje količine rada, priljev kapitala putem izravnih stranih ulaganja), Krugman i Obstfeld uvode i novije teorije međunarodne trgovine utemeljene na nesavršenoj konkurenciji (model po kojemu je posebno poznat P. Krugman).

U drugom dijelu, *Međunarodna trgovačka politika*, obrađuju se standardne teme vanjskotrgovinske politike poput utjecaja carina i drugih ograničenja na međunarodnu trgovinu i učinke liberalizacije. Novost je svakako rasprava o vanjskotrgovinskoj politici u zemljama u razvoju i objašnjavanje tzv. strateške trgovine (modeliranje koje je posebna specijalnost P. Krugmana).

* Priljeno (*Received*): 20.9.2007.

Prihvaćeno (*Accepted*): 10.10.2007.

Treći dio, *Devizni tečajevi i makroekonomija otvorene privrede*, uvod je u međunarodne financije, a u njemu se obrađuju teme od bilance plaćanja i njezina utjecaja na domaći proizvod, deviznog tečaja i deviznog tržišta, pa sve do međusobne ovisnosti novca, tečaja, cijena i proizvodnje u otvorenoj privredi. Novost je poglavlje o deviznim intervencijama i kretanju tečaja, odnosno o politici upravljanja tečajem koju provode središnje banke u zemljama s fleksibilnijim tečajnim režimima poput SAD-a.

Četvrti dio, *Međunarodna makroekonomska politika*, govori o vođenju ekonomske politike u međunarodnom sustavu sve otvorenijih gospodarstava. Počinje opisom međunarodnoga monetarnog sustava Bretton-Woodsa, a kasnije se obrađuju problemi vođenja ekonomske politike uz sustav fleksibilnog tečaja i sve veću otvorenost svjetskih gospodarstava, preko optimalnoga valutnog područja tumačenoga na primjeru Europske unije i eura. Taj dio završava raspravom o međunarodnim financijskim tržištima i njihovu utjecaju na vođenje ekonomske politike razvijenih zemalja (potrebe koordinacije ekonomskih politika zemalja G-7) te problemima vođenja politike tečaja i bilance plaćanja u zemljama u razvoju. Iz tog teksta vrijedi istaknuti opis kriza bilanci plaćanja u zemljama u razvoju, za što su oba autora među najcitiranijim u stručnoj literaturi.

Upravo zbog spoja autora – Krugmana i Obstfelda – koji tekstu osiguravaju snažnu znanstvenu utemeljenost, riječ je o jednome od najutjecajnijih udžbenika međunarodne ekonomije. Oba autora, međutim, znaju prilagoditi svoje vrhunske znanstvene domete preddiplomskoj razini, lako objašnjavajući prosječnom čitatelju najnovije spoznaje i teorije. Paul Krugman je to dokazao nebrojenim kolumnama u popularnim novinama i časopisima kao što su *New York Times* i *Fortune*. Iako je knjiga prije svega udžbenik namijenjen preddiplomskoj razini (premda se neki dijelovi mogu kombinirati i u diplomskoj nastavi), zbog jednostavnosti pisanja prihvatljiv je širem čitateljstvu, osobito onome zainteresiranom za probleme međunarodne ekonomije, međunarodne trgovine, vanjskotrgovinske politike, tečaja, međunarodnoga monetarnog sustava, bilance plaćanja te ekonomske politike u otvorenim gospodarstvima. Prijevod ovog udžbenika svakako će biti izvanredan doprinos stručnoj literaturi s područja međunarodne ekonomije na hrvatskom jeziku.

Ante Babić